

YİTİRDİKLERİMİZ

TÜRK DÜNYASI / TURKISH WORLD

Dil ve Edebiyat Dergisi / Journal of Language and Literature

Sayı/Issue: 46 (Güz-Autumn 2018) - ISSN: 1301-0077 Ankara, TURKEY

DOI Numarası/DOI Number: 10.24155/tdk.2018.92

OSMAN RECEP BAYMAK

*Nail TAN**

Balkan Türk edebiyatının önemli şair ve yazarlarından, yayımcı Osman R. Baymak yakalandığı amansız hastalık sonucu 13 Eylül 2018 Perşembe günü ikamet ettiği Kosova'nın Prizren şehrinde hayata gözlerini yumdu. Cenazesi, 14 Eylül 2018 Cuma günü Terzimahalle Camisi'nde kılınan cuma ve cenaze namazlarının ardından Prizren Kent Mezarlığı'nda toprağa verildi. Kosova Türk Yazarlar Derneği adına sanatçı Yunus Şimşek mezarının başında bir uğurlama konuşması yaptı. Konuşmadaki şu cümleler cenaze törenine katılanları çok duygulandırdı: “Bir şair ölünce mısralar yasa boğulur. Kırılır kalem, kelimeler sükûta dalar. Bir şair ölünce, ölüm-süzlüğe kavuşur. Benliği, tarihin sonsuzluğuna ebediyen konar.”



Rahmetli Baymak'ın hayatı, eserleri, Balkan edebiyatına hizmetleri konusunda Genel Ağ, yazılı kaynaklar ve Prizren'deki dostlarından derlediğimiz bilgiler şöyledir:

13 Mayıs 1954 tarihinde Kosova'nın Prizren şehrinde doğdu. Babası Recep Bey, annesi ise Kevser Hanım'dır. Annesi hâlen yaşamaktadır.

İlkokul, ortaokul ve liseyi Prizren'de bitirdi (1972). Yükseköğrenimini Priştine'de tamamladı. Yazdığı özgeçmişlerde, nedense yükseköğrenim alanı hakkında açıklama yapmamıştır.

* KTB E HAGEM Genel Müdürü, Halk Bilimci, naitantdk@gmail.com.

Yükseköğrenim sonrası bir süre fabrikada memurluk yaptı. Geçimini yazarlık ve yayımcılıkla sağladı denebilir. Edebiyata ilgisi, daha ilkokul sıralarında şiir yazarak başladı. Daha sonra hikâye, deneme, eleştiri, anı ve inceleme-araştırma dallarına yöneldi. Çocuklar için şiirler, masallar hikâyeler yazdı. Çok sayıda antoloji/seçki hazırlayıp yayımladı. Osman Baymak imzasıyla tanındı. Bazı kitapları Türkiye’de basıldı. Dokuz ayrı dilde yayımlanan şiirleri vardır.

Rahmetli Baymak’ın Balkanlar’da Tükçenin yaşatılmasına hizmeti iki yönlü olmuştur. Bir yandan edebî ürün üretirken bir yandan da gazete, dergi yayımlayarak, editörlük yaparak yeni yazarların yetişmesine imkân hazırlamıştır. *Balkan* adlı haftalık siyasi gazetenin sahibi ve yazı işleri müdürüydü. 1994 yılında yayımlamaya başladığı *Bay* (Balkan Aydınları ve Yazarları) dergisi, kısa sürede Balkanlar’ın en çok okunan kültür ve sanat dergilerinden biri hâline geldi. Kurucusu ve başkanı olduğu Balkan Aydınları ve Yazarları Birliğinin yayın organıydı. *Bay* sadece bir dergi değildi. “Bay Yayınları” adı etrafında yüze yakın kitabın da yayımlanmasına yol açtı. *Bay* dergisine kısa süre sonra *İnci* çocuk dergisi ve *Dost* gençlik dergisi kardeş geldi. Böylece, Baymak dergilerini üçlemiş oldu.

Yazarın sanat hayatı ve yayımcılığının yanı sıra sosyal hayatla sıkı bir bağı vardı. Altı yıl kadar Kosova Türk Demokratik Partisinin yönetiminde Kültür Sosyal İşler Başkanlığı görevinde bulundu. Balkan Aydınları ve Yazarları Birliği olarak her yıl Uluslararası Balkanlar’da Türk Kültür ve Sanat Şölenleri düzenledi. Bu şölenlerde Balkanlar’da Türk diline ve kültürüne hizmet eden şair, yazar ve sanatçılara ödül verilmesini sağladı. Birçok uluslararası festival, şölenle Kosova’yı temsil etti.

Aldığı ödüller içinde en önemlileri şunlardır:

1988 *Dize Geze Geze* kitabıyla Süreyya Yusuf Ödülü

1997 TÜRKSAV Türk Dünyası Hizmet Ödülü

1998 Kosova Türk Yazar ve Sanatçılar Derneği Ödülü.

Azerbaycan’ın Bakü Asya Üniversitesi Rektörlüğünce, Türk dünyası dil, edebiyat ve kültürüne yaptığı hizmetler, fahri doktor unvanı verilerek değerlendirildi (2007).

Başlıca eserleri tür ve ilk yayım yıllarına göre şöyle sıralanabilir:

Şiir: *Beş Parmak* (1980), *Şarkılar Seni Arar* (1982), *Unutma* (Çocuk Şiirleri, 1983), *Dize Geze Geze* (1988), *Kadına Türkülerim I* (1989), *Kadına Türkülerim II* (1991), *Selam Dur Geçmişe* (1992), *Bilmeceli Şiirler* (1996), *Yaşarlar Dize Dize* (1996), *Rumeli Sizi Unutmaz* (1997), *Aylardan Kalanlar* (Çocuk Şiirleri, 1997), *Ceviz Ağacı/Gagauz Çeşitlemeleri* (2002), *Bir Gün Daha/Uşte Eden Den* (Türkçe-Makedonca Şiirler, 2003), *Bir Yürek/A Heart*

(Türkçe İngilizce Şiirler, 2006), *Kırım'dan Gelirim/Kırımname* (Şiirler, anılar, 2008), *Yüreğim Kördüğüm* (2009).

Seçki/Antoloji, Derleme: *Yugoslavya Çağdaş Türk Şiiri Antolojisi* (1996), *Gagauz Çağdaş Şiir Antolojisi* (2000), *Rumeli Şairlerinden İstanbul'a Şiirler* (2006), *Türk Dünyası Kadın Şairler Antolojisi* (2009), *Balkan Kadın Şairler Şiiri Antolojisi* (2009), *Yüzyılın Yüz Şairi/Bulgaristan Türk Şiiri Antolojisi* (2010), *Türk Dünyası Şiir Antolojisi* (2010), *Kosova Türk Şiiri Antolojisi* (2010), *Türk Dünyası Şairlerinden Atatürk Şiirleri* (Cansel Donat ile 2011).

İnceleme, Araştırma: *Suzi Çelebi* (1998), *Hamit Altıparmak: Kosova Prizren'de Osmanlı Mimari Eserleri* (2001), *Geçmişten Günümüze Rumeli Türküleri* (2006), *Tarih Boyunca Avrupa Kavşağı Kosova* (2008), *Balkanlarda Türk Kültürü ve Edebiyatı* (2010), *Evliya Çelebi Seyahatnamesi'nde Balkanlar* (2010), *Balkan Edebiyatlarında Cahit Sıtkı Tarancı* (2010), *Kosova'da Tarikatlar ve Tekkeler* (2013), *Sultan Murat Hüdavendigâr ve Birinci Kosova Savaşı* (2013), *Balkanlarda Türk Halk Efsaneleri* (2014), *Balkanlarda Türk Halk Masalları* (2013)).

Çocuk kitabı: *Ecem'in Masal Dünyası* (2012), *Uygar Gökkuşağı Salıncağında* (2012), *Kosova Türk Çocuk Öyküsü Antolojisi* (2012), *Makedonya Türk Çocuk Öyküleri Antolojisi* (2013).

Rahmetli Baymak, bazı Türk yazarlarının romanlarının Balkan dillerine çevrilmesine ve yayımlanmasına da vesile oldu. Yahya Akengin, İnci Aral ve KKTC'den İsmail Bozkurt'un romanları gibi. Ayrıca, *Reşit İsmet, Hayatı, Sanatı ve Eserleri* (Prizen 2005) kitabının da yayın yönetmenliğini yaptı.

Sehar Hanım'la evliliğinden oğlu Devrim ve kızı Figen bulunmaktadır.

Hayatının her yıl bir bölümünü İstanbul'da yaşayan, Türkiye'deki şiir şölenlerinin müdavimlerinden Osman Baymak artık kitaplarıyla aramızda yaşayacak. Dergilerinin ömrünü önümüzdeki aylar, yıllar gösterecek. Türk kültürü ve yayın çalışmaları ne yazık ki çoğu zaman fedakâr, cefakâr insanların gayretiyle sürdürülüyor. Bakalım, Osman Baymak'ın kültürel mirasına sahip çıkıp yaşatacak bir kültür kahramanı çıkacak mı? Ruhu şad olsun!

